

QUICKSCAN NATUURTOETS

Tienvoet e.o.

Heinenoord, provincie Zuid-Holland

uitgevoerd door:

RSK Netherlands
Burgemeester de Zeeuwstraat 2
2985 AB Ridderkerk
e-mail: info@rskgroup.nl

rapportnummer:

517262.001(00)

in opdracht van:

Rho Adviseurs
Weena 505
3013 AL Rotterdam (Delftse poort)

rapportagedatum:

24 december 2020

status rapport:

definitief

Rapportstatus			Definitief	
	Naam	Functie	Handtekening	Datum
Opgesteld	Tatiana van Steveninck en Anton Pranger	Ecoloog		24 december 2020
Gecontroleerd	Gertjan Loeffen	Senior projectleider		24 december 2020
Vrijgegeven	Gertjan Loeffen	Senior projectleider		24 december 2020

Dit rapport mag niet worden gebruikt voor contractuele doeleinden of ingenieursdiensten tenzij de bovenstaande tabel juist en volledig is ingevuld en getekend door de projectmanager, technische- en kwaliteitsreviewer(s) en het rapport als DEFINITIEF is aangewezen.

© Dit rapport valt onder het auteursrecht van RSK Netherlands. Elke niet geautoriseerde reproductie of elk gebruik door iemand anders zonder nadrukkelijke toestemming van de opdrachtgever is strikt verboden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Doel en aanleiding	2
1.2	Wettelijk kader	2
1.3	Methode	3
1.4	Onafhankelijkheid	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1	Locatiebeschrijving en huidig gebruik	5
2.2	Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden	6
3	Beschermde status plangebied	8
3.1	Natuurnetwerk Nederland	8
3.1.1	Natuurnetwerk Zuid-Holland	8
3.1.2	Plangebied	8
3.2	Natura 2000	9
3.2.1	Natura 2000	9
3.2.2	Plangebied	9
3.3	Verwachting aanwezigheid beschermde soorten	10
3.3.1	Flora	10
3.3.2	Fauna	10
3.4	Houtopstanden	11
4	Veldonderzoek en toetsing Wet natuurbescherming	12
4.1	Veldbezoek	12
4.2	Plangebied	13
4.3	Flora	13
4.4	Fauna	14
4.4.1	Broedvogels	14
4.4.2	Grondgebonden zoogdieren	14
4.4.3	Vleermuizen	15
4.4.4	Amfibieën, Reptielen en Vissen	16
4.4.5	Ongewervelde dieren	16
5	Conclusies en advies	17
6	Bronnen	18

Bijlagen:

1. Lijst beschermde flora en fauna waarnemingen
2. Wettelijk kader natuurbescherming

1 Inleiding

1.1 Doel en aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs heeft RSK Netherlands (hierna RSK) een quickscan natuurtoets uitgevoerd ter plaatse van Tienvoet e.o. te Heinenoord (provincie Zuid-Holland).

Aanleiding voor de quickscan natuurtoets is de voorgenomen eigendomsoverdracht van de locatie (aankoop) en eventuele gebiedsontwikkelingen.

In het kader van de Wet natuurbescherming moet er bij een ruimtelijke ontwikkeling aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermde natuurgebieden en/of beschermde flora en fauna. Met een quickscan natuurtoets wordt een inschatting gedaan van de effecten van de ontwikkelingen op de beschermde natuurgebieden en soorten. Dit wordt op een snelle en doelmatige manier uitgevoerd. Indien door de plannen mogelijk beschermde gebieden en/of beschermde flora en fauna worden aangetast, kan worden geadviseerd over de noodzakelijkheid van een vervolgonderzoek of vervolgstappen.

Het doel van de quickscan natuurtoets is het uitsluiten/aantonen van aanwezigheid van beschermde flora en fauna en een inschatting maken van het effect van de geplande werkzaamheden op het gebied en beschermde soorten.

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht (Wet natuurbescherming, 2020) (zie ook bijlage 2 voor uitgebreid wettelijk kader). De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en het duurzaam gebruik van de bestanddelen ervan. De Wnb beschermt in principe alle in het wild voorkomende dier- en plantensoorten, waarbij de zogenaamde gunstige staat van instandhouding van soorten bepalend is. Daarbij regelt de Wnb ook de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Alles dat mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor de beschermde gebieden of soorten is in principe verboden. De Wnb bevat verschillende verboden, die slechts in sommige situaties en onder bepaalde voorwaarden overtreden mogen worden. Hiervoor is een ontheffing of een vrijstelling nodig. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt. Een vrijstelling is een uitzondering op het verbod, die geldt voor iedereen die aan de opgelegde voorwaarden voldoet. Per provincie worden vrijgestelde soorten bepaald. De lijst met vrijgestelde soorten voor de provincie Zuid-Holland is bijgevoegd in tabel 1.1.

Tabel 1.1 Vrijgestelde soorten provincie Zuid-Holland

Amfibieën en reptielen		Zoogdieren			
Bastaardkikker	Gewone pad	Aardmuis	Egel	Huisspitsmuis	Veldmuis
Bruine kikker	Kleine watersalamander	Bosmuis	Gewone bosspitsmuis	Konijn	Vos
Dwergmuis	Meerkikker	Bunzing	Haas	Ree	Wezel
		Dwergspitsmuis	Hermelijn	Rosse woelmuis	Woelrat

De Algemene Zorgplicht (§ 1.3, art 1.11) is altijd van toepassing. Dit houdt in dat handelingen die nadelige gevolgen kunnen veroorzaken op alle in het wild levende dieren en planten, hun directe leefomgeving, alsmede Natura 2000 gebieden en overige bijzondere natuurgebieden, zoveel als redelijkerwijs mogelijk moeten worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is, moeten noodzakelijke maatregelen worden getroffen om het wel te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Bij de bescherming van soorten onderscheidt de Wnb drie beschermingsregimes:

- Soorten uit de Vogelrichtlijn (§ 3.1, art. 3.1 – 3.4)
- Soorten uit de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de verdragen van Bern en Bonn (§ 3.2, art. 3.5 – 3.9)
- Andere soorten (§ 3.3, art. 3.10 – 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen bepaald door de Europese Unie. De vogelrichtlijnsoorten betreffen alle natuurlijk in het wild levende soorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het verdrag van toepassing is. De soorten uit de Habitatrichtlijn hebben betrekking tot in het wild levende planten en dieren van verschillende soortgroepen. Andere soorten zijn soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Nesten van een aantal vogels hebben daarbij een jaarrond beschermde status dat is verdeeld in vijf categorieën. In tekstbox 1 zijn de categorieën uitgelegd.

Tekstbox 1. Categorieën jaarrond beschermde vogelnesten.

Categorieën jaarrond beschermde vogelnesten

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb) heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. Wanneer houtopstanden geveld worden, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (§ 4.1, art. 4.2 Wnb). Uitgezonderd zijn bomen die vallen onder § 4.1, art. 4.1 van de Wnb, waaronder onder andere houtopstanden binnen de grenzen van de bebouwde kom vallen.

Indien geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, dient de rechthebbende binnen drie jaar na het geheel of gedeeltelijk vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten (§ 4.1, artikel 4.3 Wnb). Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud. Indien niet aan de herplantplicht kan worden voldaan, kan een ontheffing aangevraagd worden met betrekking tot de herplantplicht.

1.3 Methode

De quickscan natuurtoets bestaat uit een literatuuronderzoek en een veldbezoek. Verspreidingsgegevens van flora- en faunasoorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geraadpleegd om in te kunnen schatten welke soorten mogelijk kunnen voorkomen binnen het plangebied en in de directe omgeving. Daarnaast zijn verschillende vrij beschikbare bronnen geraadpleegd, is gezocht naar informatie uit lokale bronnen/werkgroepen en reeds uitgevoerde ecologische onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied.

Aansluitend op het literatuuronderzoek is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van RSK (10 december 2020), waarbij het plangebied en de directe omgeving wordt doorlopen. Hierbij wordt informatie verzameld over de kenmerken van het lokaal voorkomende landschap (habitat) en de mogelijk aanwezigheid (sporen, zicht/geluidswaarnemingen, etc.) van al dan niet beschermde soorten ter plaatse.

1.4 Onafhankelijkheid

RSK Netherlands is een zelfstandig onafhankelijk adviesbureau dat geen andere relatie heeft met de opdrachtgever dan opdrachtnemer – opdrachtgever. RSK Netherlands heeft geen (eigendoms)relatie met de onderzoekslocatie. RSK verklaart hierbij dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. RSK Netherlands accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door RSK Netherlands uitgevoerde onderzoek. RSK Netherlands is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit de toepassing van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van RSK Netherlands; opdrachtgever vrijwaart RSK Netherlands voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

RSK Netherlands is kandidaat voor het lidmaatschap bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Hierdoor wordt gebruikt gemaakt van de diverse faciliteiten, waaronder de machtiging voor het gebruik van de ontheffingen van het NGB voor het uitvoeren van diverse ecologische veldonderzoeken.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Locatiebeschrijving en huidig gebruik

De locatie is gelegen aan Tienvoet e.o. te Heinenoord (provincie Zuid-Holland) en heeft een oppervlakte van circa 14 ha. De voormalige gemeente Heinenoord maakt met vier andere voormalige gemeentes nu deel uit van de gemeente Hoeksche Waard.

Op basis van het bureauonderzoek en het locatiebezoek (10 december 2020) bestaat het merendeel uit agrarisch gebied, welke extensief worden bewerkt. Het plangebied is een lager gelegen gebied dan de noordelijk gelegen woonwijk tot aan de Oude Maas. Het gebied wordt doorkruist door de Tienvoet. Het zuidelijke deel van deze straat is verhard met asfalt, de noordelijke zijde met klinkers. Aan de Tienvoet bevindt zich over de gehele lengte straatverlichting. Langs Tienvoet aan de noordoostelijke zijde en westelijke zijde bevinden zich parkeerplaatsen, eveneens met straatverlichting. De vrachtwagen parkeerplaats direct naast het sportveld (buiten het plangebied) is verhard met asfalt. De parkeerplaatsen voor personenauto's zijn verhard met klinkers. Het overige plangebied bevat enkele verharde en onverharde paden en watergangen.

Aan de zuidwestelijke zijde langs Tienvoet bevinden zich moestuinen. Hierop bevinden zich enkele kleine glazen broeikassen. Tussen het sportveld en de moestuinen bevindt zich een klein bosje van ca. 4.000 m². Het westelijke veld wordt omgeven door een kreek. Het plangebied aan de oostelijke zijde van de Tienvoet bestaat vrijwel geheel uit agrarisch gebied. Aan de Dorpsstraat 1 bevindt zich een kas van circa 0,85 ha. Aan de Dorpsstraat bevinden zich buiten het plangebied enkele woonhuizen met tuinen.

Volgens de kaarten van de Provincie Zuid-Holland bestaat het plangebied over het algemeen uit een kalkrijk zeeklei gebied. Uit boorstaten van de bodemonderzoeken blijkt dat de bodem over het gehele gebied bestaat uit zwak tot matig humeus klei tot circa 1,0 m-mv. Daaronder bevindt zich een zandlaag tot circa 1,5 á 2,0 m-mv met daaronder veen. Hier en daar bestaat de bovengrond uit zand tot 0,5 m-mv. Er is geen sprake van een kwelder of infiltratie met zeezout.

In onderstaande figuren 2.1 en 2.2 is het plangebied weergegeven.

Figuur 2.1 Kaart omgeving met plangebied rood omlijnd (Bron: Google Maps).

Figuur 2.1 Luchtfoto plangebied (rood omlijnd). Watergangen aangegeven met blauwe lijnen (Bron: PDOK).

Ten noorden van het plangebied bevindt zich het dorp Heinenoord en stroomt de Oude maas. De overige omgeving rond het plangebied kan worden gekarakteriseerd door agrarisch gebied met weinig heggen of bomenrijen, opgebroken door kleine sloten, krekken en greppels. Ten zuiden van het plangebied wordt het landschap doorkruist met een provinciale weg. Ten oosten loopt de snelweg A29.

2.2 Toekomstig gebruik/geplande werkzaamheden

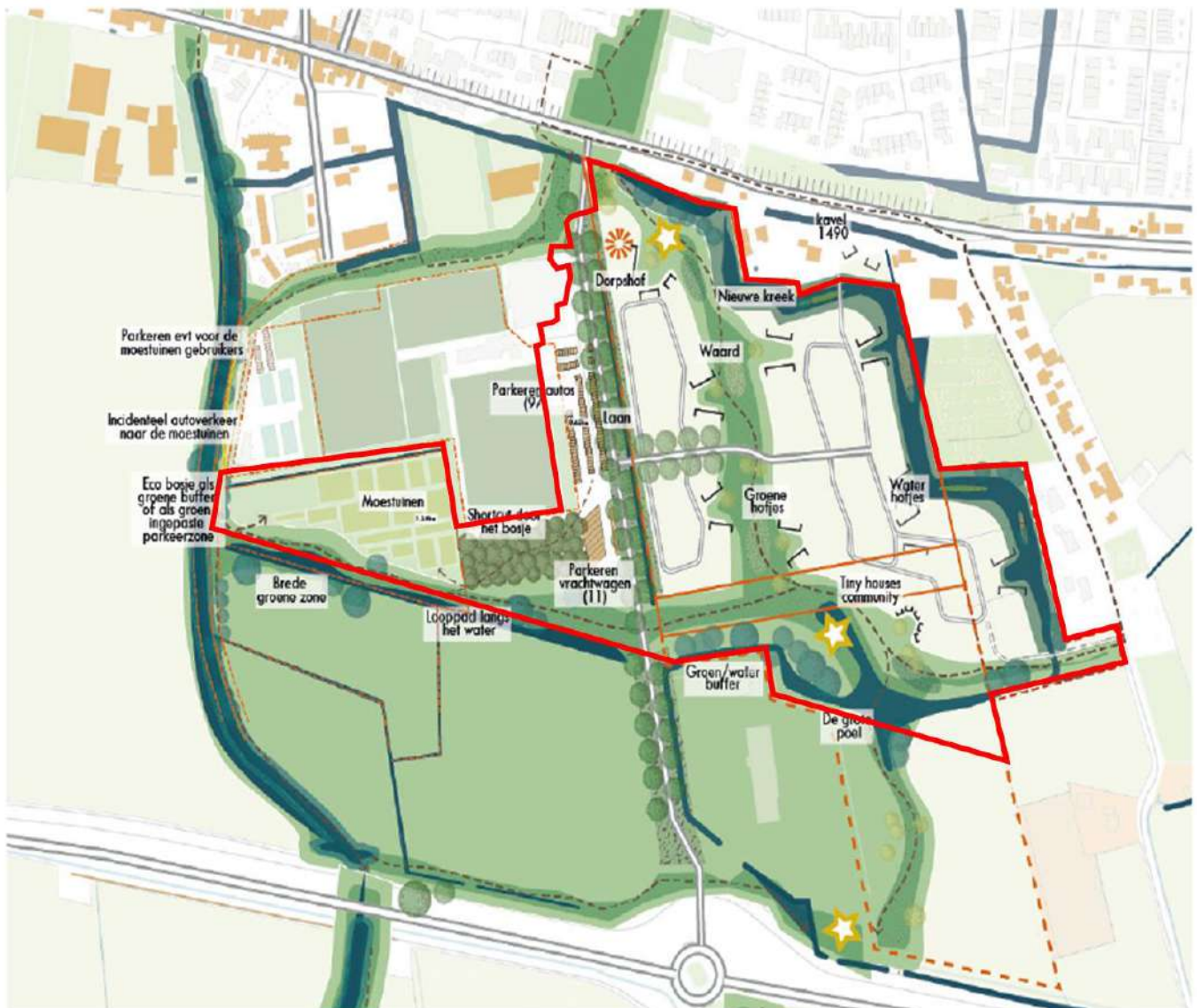
Op basis van de huidige beschikbare informatie zal het plangebied in de toekomst worden heringericht (zie figuur 2.3). Het is niet bekend wat deze herinrichting exact inhoudt of wanneer deze worden uitgevoerd.

In het concept bestemmingsplan wordt globaal beschreven:

Oostelijk van Tienvoet zal het huidige agrarisch gebied verdeeld worden in kavels en ontwikkeld worden tot een woongebied. In totaal zullen circa 142 gasloze woningen en een aantal Tiny Houses (5 á 6) ontwikkeld worden (bron: (Novaform, 2020)). De huidige moestuinen zullen worden verplaatst naar de westelijke veld. Er zullen grotere watergangen, krekken en een grote pool worden ontwikkeld. De huidige parkeerplaats zal behouden blijven, evenals de bomenrij langs de Tienvoet en het kleine bosje noordelijk van de huidige moestuinen (zie figuur 2.2).

Naar schatting van Novaform wordt eind 2022 gestart met de bouw van de woningen.

Figuur 2.1 Kaart uit concept bestemmingsplan Tienvoet e.o. te Heinenoord. Plangebied rood omlijnd. (Bron: opdrachtgever).

3 Beschermd status plangebied

Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming gaat, naast soortenbescherming, ook over gebiedsbescherming. Het beschermt in Nederland Natura-2000 gebieden. Dit is een Europees samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden, waarin belangrijke flora en fauna voorkomen.

Daarnaast bestaat in Nederland het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en omringende agrarische gebieden. De gedeputeerde staten in de provincie dragen hierbij zorg voor de totstandkoming en instandhouding van dit samenhangende ecologische netwerk en wijzen gebieden toe die tot dit netwerk behoren.

Indien het plangebied in of nabij beschermde natuurgebieden is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten.

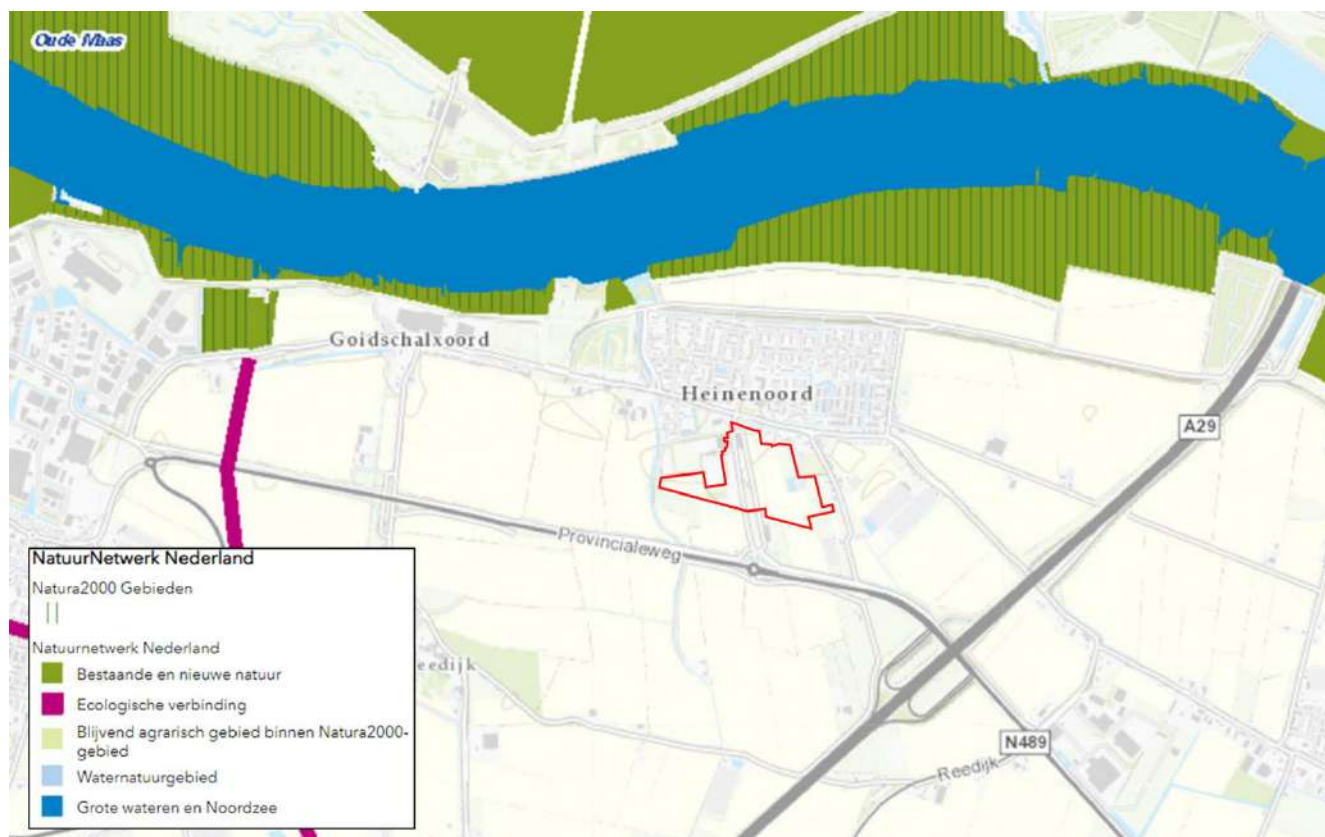
3.1 Natuurnetwerk Nederland

3.1.1 Natuurnetwerk Zuid-Holland

Het Natuurnetwerk Zuid-Holland maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Dit bestaat uit al bestaande natuurgebieden en nieuwe te vormen natuurgebieden (ambitiegebieden).

3.1.2 Plangebied

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Zuid-Holland. Ten noorden van het plangebied op ca. 600 m afstand stroomt de Oude Maas, die met haar uiterwaarden als Natura 2000 gebied deel uitmaken van het NNN.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (rood omljnd) ten opzichte van het NNZ. Bron: (Provincie Zuid-Holland, 2020).

3.2 Natura 2000

3.2.1 Natura 2000.

De Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In de Natura 2000 worden bepaalde soorten flora en fauna en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. In de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan beide uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Onder beide richtlijn aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000 netwerk.

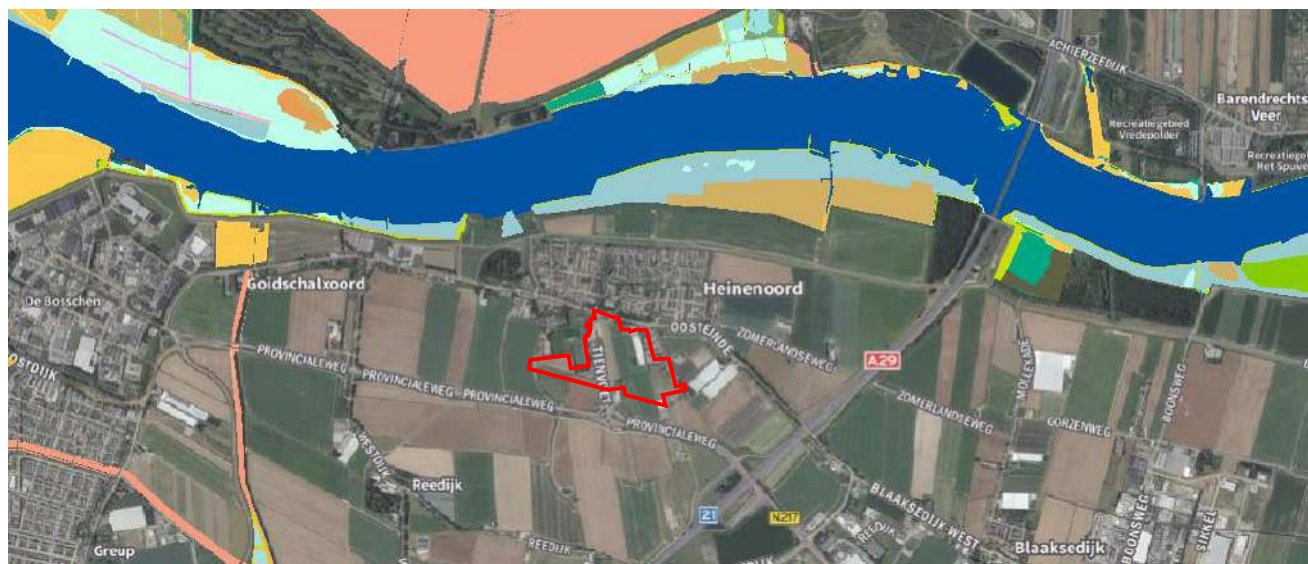
De Wet natuurbescherming beschermt onder andere ook Natura 2000 gebieden. Het is noodzakelijk om een vergunning aan te vragen wanneer geplande activiteiten significante negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000 gebied.

3.2.2 Plangebied.

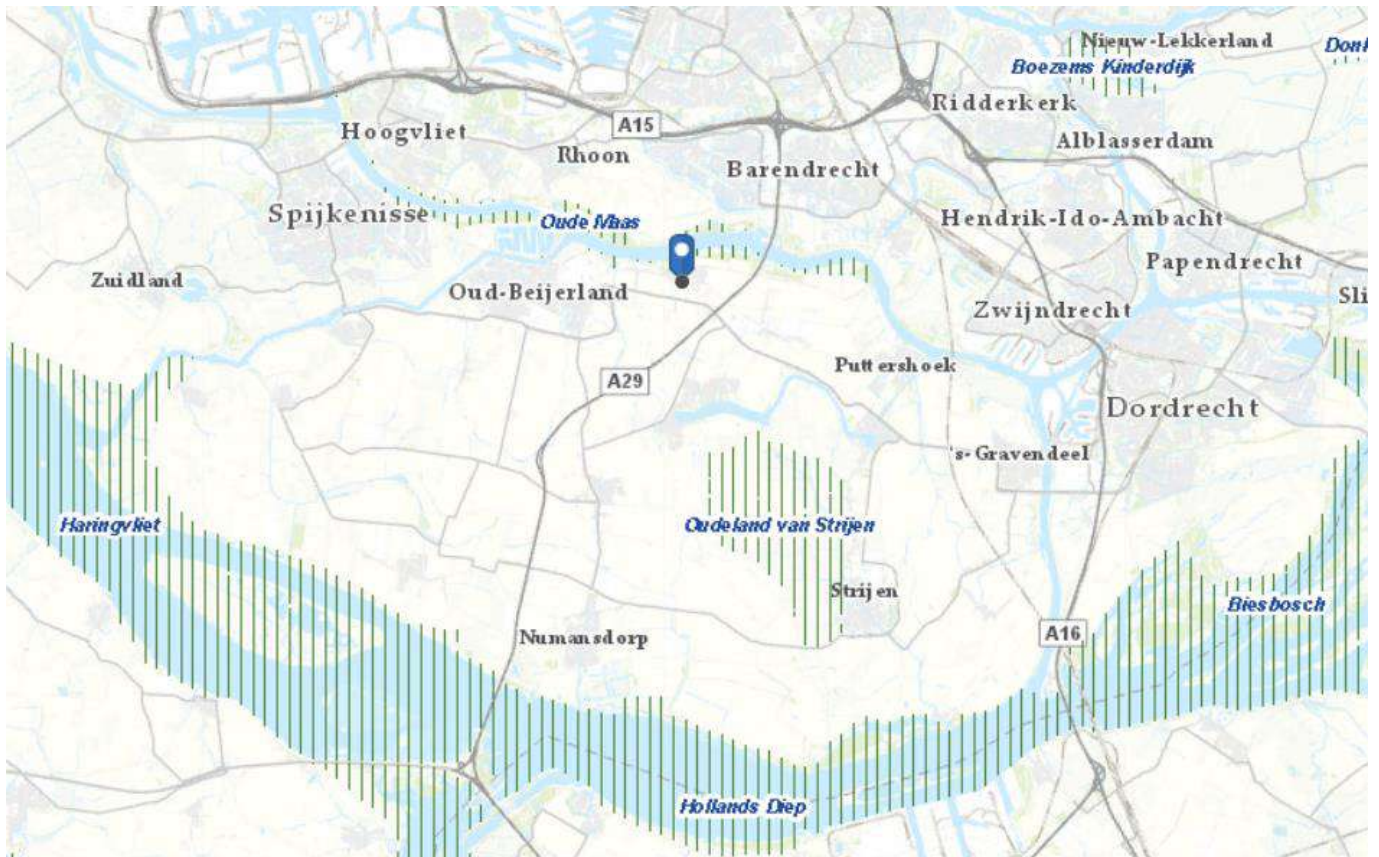
Het plangebied ligt niet in een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied, de Oude Maas, ligt op circa 600 meter afstand ten noorden van het plangebied. De Oude Maas bevat 3 habitattypes: H3270 Slikkige rivieroever, H6430_B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje) en H91E0_A Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen). De doelstelling van al de habitattypes binnen het Natura 2000 gebied de Oude Maas is behoud van kwaliteit. De doelstelling van het habitatype Ruigten en zomen is tevens een uitbreiding van de oppervlakte. Het habitatype direct ten noorden van het plangebied is het 'Vochtige alluviale bossen'.

Ten zuiden van het plangebied, op minimaal 4,5 km afstand, liggen de gebieden Oudeland van Strijen, de Haringvliet, Hollands Diep en de Biesbosch (zie figuur 3.3). Deze gebieden liggen buiten de invloedssfeer van het plangebied.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid door de huidige plannen op het plangebied zijn, gezien de afstand en het tussenliggende gebied tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied niet te verwachten. Effecten als gevolg van een toename van de stikstofdepositie zijn vanwege de plannen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek ten aanzien van stikstof wordt aangeraden. Dit kan, wanneer de plannen definitief zijn gemaakt, in eerste instantie worden onderzocht middels een berekening met de AERIUS-calculator.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natura 2000 gebied de Oude Maas, noordelijk van het plangebied op circa 600 meter afstand (bron: Provincie Zuid-Holland, kaart: natuurbeheerplan).

Figuur 3.3 Ligging van het plangebied (blauwe stip) ten opzichte van de Natura 2000 gebieden. De Oude Maas, 600 m ten noorden van het plangebied. Ten zuiden op minimal 4,5 km afstand het Oudeland van Strijen, Haringvliet, Hollands Diep en de Biesbosch. Boezems Kinderdijk ten noordoosten van het plangebied. Bron: (Provincie Zuid-Holland, 2020).

3.3 Verwachting aanwezigheid beschermde soorten

Op basis van een literatuuronderzoek is een verwachting gemaakt over de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Hiervoor is gebruik gemaakt van data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) middels de Quikscanhulp (NDFF, 2020). De NDFF beschikt over meest actuele en complete databank van waarnemingen en verspreiding van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. Recente waarnemingen worden dagelijks toegevoegd aan de databank van reeds 100 miljoen waarnemingen en uitsluitend gevalideerde gegevens worden opgeslagen. Daarnaast is gebruik gemaakt van diverse informatiebronnen, internetbronnen en waar mogelijk onderzoeken uit de omgeving. Een volledige lijst uit de Quikscanhulp van te verwachten flora en fauna in de omgeving van het plangebied staat in bijlage 1.

3.3.1 Flora.

Er staan in de NDFF vermeldingen van beschermde plantensoorten voor het onderzoeksgebied, te weten de Schubvaren. Deze soort groeit met name tegen rotsen, aan oude muren en op puinhellingen.

3.3.2 Fauna.

In de onderstaande tabel A1 zijn waarnemingen van de NDFF van de laatste 5 jaar aangegeven op 0-1 km van het plangebied. Een volledige lijst van NDFF waarnemingen is bijgevoegd in bijlage 1.

Tabel 3.1 Waarnemingen uit de NDFF rond het plangebied tot 1 km afstand (NDFF, 2020). Wnb: Wet natuurbescherming, vrl: vogelrichtlijn, hrl: habitatrichtlijn

Naam	Groep	Beschermingsregime	Vrijgesteld in Zuid-Holland	Jaarrond bescherming vogelnesten
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Buizerd	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl		Categorie 2
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl		Categorie 3
Havik	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Huismus	Vogels	wnb-vrl		Categorie 2
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl		Categorie 3
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl		Categorie 3
Ransuil	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Roek	Vogels	wnb-vrl		Categorie 2
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl		Categorie 3
Sperwer	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Steenuil	Vogels	wnb-vrl		Categorie 1
Wespendief	Vogels	wnb-vrl		Categorie 4
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl		
Bunzing	Zoogdieren		Ja	
Egel	Zoogdieren		Ja	
Rosse woelmuis	Zoogdieren		Ja	
Woelrat	Zoogdieren		Ja	
Gewone dwergvleermuis	Vleermuizen	wnb-hrl		

3.4 Houtopstanden

In de gemeente Hoeksche Waard is slechts een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen binnen de bebouwde kom noodzakelijk wanneer het een bijzondere boom betreft of een boom die zich bevindt op een perceel behorend bij of in eigendom van een overheidsinstelling (zoals gemeente, waterschap of provincie). De bomenrijen aan de Tienvoet, en het kleine bos ten zuiden van het sportveld bevinden zich binnen de bebouwde kom. Er blijkt uit de bomenlijst van de gemeente Hoeksche Waard (Gemeente Hoeksche Waard, 2020) voor de voormalige gemeente Heinenoord dat er geen bijzondere bomen aanwezig zijn op het plangebied. Volgens de huidige planontwikkeling worden de houtopstanden niet gekapt. Overtreding van artikel 4 van de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

4 Veldonderzoek en toetsing Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft de mogelijkheid dat beschermde soorten (flora en fauna) aanwezig zijn of verwacht kunnen worden op het plangebied. Er wordt ook bepaald of de geplande werkzaamheden mogelijk een nadelig effect kunnen hebben op de beschermde soorten. Deze effecten worden getoetst aan de Wet natuurbescherming (zie bijlage 3). Er worden eventuele vervolgstappen geadviseerd.

4.1 Veldbezoek

Het veldbezoek is door een ecooloog van RSK uitgevoerd op 10 december 2020. De weersomstandigheden waren bewolkt, geen regen, windkracht 2-3, gemiddeld 2 graden C.

Impressiefoto's van het plangebied:

4.2 Plangebied

Er zijn geen afwijkingen aangetroffen op basis van het bureau-onderzoek. Het plangebied bestaat uit agrarisch gebied, een verharde weg en parkeerplaats. Op het plangebied is een klein bosje aanwezig, welke niet toegankelijk was. Het agrarisch gebied wordt bewerkt en wordt onderbroken door kleine sloten/kreken.

4.3 Flora

In de NDFF staat binnen een straal van 1 kilometer van het plangebied de beschermde vaatplant schubvaren aangegeven. Op 1-5 km afstand worden verschillende andere beschermde vaatplanten vermeld, waaronder de akkerboterbloem, brede wolfsmelk, dreps, groot spiegelklokje, naaldenkervel, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor, en wilde weit. De bescherming van deze soorten wordt in de Wnb (par. 3.3, art. 3.10, 1.c) beschreven: *'vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen'*.

De vegetatie op het plangebied bestaat uit veelvoorkomende plantensoorten. De bermen bestaan uit grassen en enkele veelvoorkomende kruidensoorten. Aan de oostelijke zijde langs de Tienvoet bevindt zich een klein stuk grond overwoekerd met braam. De vegetatie kan veelal worden omschreven door pioniersvegetatie. De bermen, het agrarisch gebied en de oevers van de sloten worden extensief onderhouden/bewerkt. De sloten aan de westelijke zijde van het plangebied bleken ten tijde van het veldbezoek recentelijk gemaaid en gebaggerd te zijn. Het kleine bosje was niet toegankelijk, maar beschikt over enkele bomen en mogelijk onderbegroeiing.

Beschermde plantensoorten komen in specifieke milieus voor. De bodem van het plangebied bestaat uit kalkrijke zeeklei en is in gebruik als agrarisch gebied. Dit is voedselrijke bodem. Er zijn tevens geen oude muren of puinhellingen aangetroffen op het plangebied. Mede door de beschreven eigenschappen en afwezigheid van correct habitat, kunnen enkele van de beschermde planten worden uitgesloten, te weten de Schubvaren, dreps, stijve wolfsmelk en wilde ridderspoor.

Het is daarbij niet op voorhand uit te sluiten dat de akkerboterbloem, brede wolfsmelk, groot spiegelklokje, naaldenkervel en wilde weit voor kunnen komen op het plangebied.

Effecten en advies

Het is op voorhand niet uit te sluiten dat deze beschermde planten een negatief effect zullen ondervinden door de geplande werkzaamheden. Mogelijke versturende activiteiten zijn graafwerkzaamheden, betreden en berijden met een voertuig, maaien, begrazen, bemesten, bebouwen. Wanneer de geplande werkzaamheden verder uitgewerkt zijn, is het raadzaam om tijdens het groeiseizoen nader onderzoek te doen naar de eventuele negatieve effecten op beschermde planten.

4.4 Fauna

4.4.1 Broedvogels

Alle nesten binnen het broedseizoen zijn in Nederland beschermd. Daarnaast zijn nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (art. 3.1 & art. 3.5, Wnb). Deze vogels gebruiken de nestplaatsen jaarrond als vaste rust- en/of verblijfplaats of keren elk jaar naar het nest terug. De categorieën staan in hoofdstuk 1 Wettelijk kader beschreven.

Vogels jaarrond beschermde nesten

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de jaarrond beschermde boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespindief binnen 1 km van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek is een slechtvalk (cat. 3) of sperwer (cat. 4) waargenomen. Het is mogelijk dat deze vogels gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. De slechtvalk bouwt zelf geen nest, maar broed op richels, in een nis, broedkast of in een oud kraaiennest. Sperwers broeden meestal in dichte bossen.

Overige broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele veelvoorkomende vogels waargenomen, waaronder koolmezen, roodborstjes en kauwen. Het plangebied biedt mogelijkheden voor broedvogels, zowel in de bomen als op de agrarische velden. Ook het kleine bosje op het plangebied biedt goede mogelijkheden. Buiten het broedseizoen zijn deze nesten niet beschermd.

Effecten en advies

De kap van bomen maakt geen deel uit van het huidige projectplan. Er staan tevens geen voor jaarrond beschermde vogelnesten geschikte gebouwen op het plangebied die worden gesloopt. Hiermee worden effecten op jaarrond beschermde vogelnesten uitgesloten.

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen.

Als de werkzaamheden gepland zijn binnen het broedseizoen (globaal van maart t/m juli) is het niet uit te sluiten dat nesten op het plangebied en in het omringende gebied zullen worden verstoord, wat kan leiden tot verlaten van het nest. Daarmee is sprake van vernieling van het nest. Aangeraden wordt om de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren (augustus t/m februari). Wanneer dit niet mogelijk is, is het raadzaam om voorafgaand aan de werkzaamheden het omringende gebied door een ecoloog nader te laten onderzoeken op broedvogels. Passende maatregelen kunnen dan worden aangegeven om de broedvogels niet te verstoren.

4.4.2 Grondgebonden zoogdieren

De NDFF maakt tot 1 km rond het plangebied melding van een 5 grondgebonden zoogdieren, te weten de bever, bunzing, egel, rosse woelmuis en woelrat. Tot een afstand van 5 km maakt de NDFF ook melding van de hermelijn, noordse woelmuis, steenmarter en wezel.

Het plangebied is ongeschikt als essentieel leefgebied voor de bever, vanwege het ontbreken van een geschikte habitat. Bevers komen voor in overgangsgebied tussen land en water, met een voorkeur voor broekbossen met bomen als wilgen en essen. Ook vereisen zij bossen op de oevers en een waterdiepte van minimaal 50 cm voor het bouwen van dammen. Dit is agrarisch gebied, waar slechts ondiepe kreken aanwezig zijn. Deze kreken/greppels worden extensief beheerd.

Het plangebied en de wijdere omgeving is matig geschikt voor de bunzing, de rosse woelmuis en de woelrat. Het gebied biedt een afwisseling tussen open gebied, sloten en agrarisch gebied. Er is echter matig beschikbare beschutting in de vorm van bosschages en heggen (voor de bunzing), geen gebied met hoge grassen en kruiden (voor de rosse woelmuis), en geen schoon stilstaand water of steile oevers met meerdere vegetatielagen (voor de woelrat). Daarnaast komt de rosse woelmuis zelden voor in open gebied. Tevens zijn deze soorten in de provincie Zuid-Holland vrijgesteld van de Wnb.

Er zijn geschikte plekken gevonden voor de egel. Met name het klein, met braam begroeide gebied aan de oostelijke zijde van het plangebied, en eventueel het kleine bosje ten westen van het plangebied. Het is mogelijk dat egels daar onder schuilen. Deze soort is vrijgesteld in de provincie Zuid-Holland.

Voor de overige grondgebonden zoogdieren geldt dat het plangebied ongeschikt is als essentieel leefgebied (o.a. noordse woelmuis, steenmarter), het plangebied niet in hun natuurlijke verspreiding ligt (o.a. hazelmuis, eikelmuis, hamster) en/of de soorten zijn vrijgesteld van de Wnb in de provincie Zuid-Holland (o.a. hermelijn, wezel, konijn, haas).

Effect en advies

De beoogde plannen leiden niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de mogelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren of zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Wel wordt aanbevolen dat met zorg omgegaan wordt met plekken waar zoogdieren kunnen schuilen en is de Algemene Zorgplicht altijd van toepassing.

Tijdens dit onderzoek zijn meerdere grondgebonden zoogdieren in de provincie Zuid-Holland vrijgesteld. Echter, de status van enkele van deze soorten is verslechterd en herzien op de nieuwe Nederlandse Rode Lijst. Dit kan eventueel gevolgen hebben voor de vrijstelling van deze soorten. De soorten die een verandering hebben op de Rode lijst en mogelijk op dit plangebied voorkomen zijn de wezel, haas, konijn, hermelijn en bunzing. Aanbevolen wordt om, naast de Algemene Zorgplicht, rekening te houden met eventuele veranderingen in de bescherming van deze soorten in de planontwikkelingen.

4.4.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat de vleermuissoort gewone dwergvleermuis in de omgeving tot 1 km van het plangebied voorkomen. In de bredere omgeving tot 5 km van het plangebied komen ook de laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis volgens de NDFF voor.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen in bomen en/of gebouwen verblijven. Uit het veldbezoek blijkt dat er geen geschikte verblijfplaatsen zijn voor vleermuizen. Er zijn geen dikke bomen met holen of gebouwen met mogelijkheden voor vleermuizen waargenomen. Het kleine bosje was niet toegankelijk, echter volgens de huidige plannen worden geen bomen gekapt. Daarmee zal er geen negatief effect zijn op verblijfplaatsen van eventueel aanwezige vleermuizen.

Essentiële vliegroutes

Lijnvormige structuren zoals bomenrijen of watergangen die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, kunnen essentiële vliegroutes voor vleermuizen vormen. In en om het plangebied zijn deze lijnvormige structuren aan de Tienvoet (bomenrij) te vinden. Mogelijk wordt deze gebruikt als (deel van) een vliegroute.

Essentieel foerageergebied

Op het plangebied zijn groenelementen te vinden die gebruikt kunnen worden als foerageergebied, met name de bomenrij aan de Tienvoet, het kleine bosje, de omgeving van de moestuinen, maar ook de open velden. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen in de stad zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied in ruime mate aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied. Tevens worden de bomen in de huidige plannen niet gekapt, en zullen de groenelementen op het plangebied grotendeels blijven behouden.

Effect en advies

Het is niet uit te sluiten dat dit gebied deel uitmaakt van de vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. De effecten op eventuele vleermuizen hangen af van de periode en tijden waarin de werkzaamheden plaatsvinden.

Wanneer er 's nachts wordt gewerkt, waarbij extra lampen worden gebruikt, kan dit een nadelig effect hebben op de vliegroute of foerageergedrag van de vleermuis. Aanbevolen wordt om geen sterk licht te schijnen op de bomen(rijen). Wanneer dit niet ontweken kan worden, wordt aangeraden om nader onderzoek te doen op de vleermuis.

Wanneer bomen zullen gekapt en groenelementen verloren gaan, zal ook nader onderzoek nodig zijn naar de functie van het plangebied voor vleermuizen.

4.4.4 Amfibieën, Reptielen en Vissen

Volgens de data van de NDFF komen in de omgeving tot 1 km van het plangebied geen beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor. In de omgeving van 1 tot 5 km van het plangebied wordt melding gedaan van de alpenwatersalamander en de bastaardkikker. De bastaardkikker is vrijgesteld in de provincie Zuid-Holland.

Het wordt niet verwacht dat beschermde amfibieën, reptielen of vissen op het plangebied voorkomen, vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Het is niet aannemelijk dat de alpenwatersalamander op het plangebied voorkomt vanwege het ontbreken van helder, schoon water en een landschap met veel heggen/struwelen. Er zijn geen oppervlaktewater, kleine poeltjes of zanderige grond op het plangebied aanwezig voor andere soorten.

Effect en advies

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet noodzakelijk

4.4.5 Ongewervelde dieren

De NDFF maakt slechts in de ruimere omgeving van 1-5 km afstand van het plangebied melding van de rivierrombout (libel). Deze soort leeft vooral langs grote rivieren, nabij zanderige substraten in ondiepe, onbegroeide stromingsluwe riviertrajecten. Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor deze soort.

Slechts enkele libellensoorten zijn binnen de Wet natuurbescherming streng beschermd. De verspreiding van deze soorten zijn verbonden aan specifieke habitatseisen, die doorgaans slechts in natuurgebieden te vinden zijn. Ook beschermde dagvlinders zijn vanwege hun habitatseisen en verbondenheid aan zeldzame waardplanten veelal alleen te vinden in natuurgebieden. Deze soorten zijn niet op het plangebied aangetroffen.

Overige beschermde soorten, zoals o.a. vliegend hert en platte schijfhoorn, zijn op het plangebied uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op het plangebied aanwezig. Er zijn tevens geen recente waarnemingen bekend bij de NDFF in de directe omgeving van het plangebied.

Effect en advies

Het voorkomen van beschermde libellen, dagvlinders en andere ongewervelden wordt uitgesloten, aangezien er geen geschikt habitat voor deze soorten aanwezig is op het plangebied.

5 Conclusies en advies

Op basis van de quickscan natuur is ter plaatse van de locatie Tienvoet e.o. te Heinenoord geconcludeerd:

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid door de huidige plannen op het plangebied zijn, gezien de afstand en het tussenliggende gebied tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied niet te verwachten. Effecten als gevolg van een toename van de stikstofdepositie zijn vanwege de plannen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek ten aanzien van stikstof wordt aangeraden. Dit kan, wanneer de plannen definitief zijn gemaakt, in eerste instantie worden onderzocht middels een berekening met de AERIUS-calculator.

Houtopstanden

De houtopstanden op het plangebied vallen geheel binnen de bebouwde kom. Melding bij de provincie is niet noodzakelijk. Gezien de huidige planontwikkeling waarin geen bomen worden gekapt, is er geen sprake van overtreding. Wanneer de bomen toch gekapt zullen worden, zal een omgevingsvergunning kap aangevraagd moeten worden. Hier kunnen (bijzondere) voorwaarden aan gekoppeld worden.

Beschermde soorten

Op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek is het volgende gesteld:

Soort	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek noodzakelijk?	Is er sprake van overtreding?	Ontheffing noodzakelijk?	Vervolgstappen
Beschermde planten (akkerboterbloem, brede wolfsmelk, groot spiegelklokje, naaldenkervel en wilde weite)	Mogelijk	Ja	Mogelijk, volgt uit nader onderzoek	Mogelijk, volgt uit nader onderzoek	Nader onderzoek naar aanwezigheid
Jaarrond beschermde vogelnesten	Nee	Nee	Nee		Maatregel werken buiten broedseizoen
Algemene broedvogels	Mogelijk, in de bomen rond het projectgebied	Ja, wanneer binnen broedseizoen wordt gewerkt	Nee, mits werken volgens gedragscode/nem en mitigerende maatregelen/ werken buiten broedseizoen	Nee	Ongeschikt maken broedgebied. Werken buiten broedseizoen
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk (leefgebied/verblijf plaatsen)	Meeste soorten vrijgesteld	Nee	Nee	Algemene zorgplicht, en rekening houden met eventuele veranderingen in vrijstelling
Vleermuizen	Mogelijk (foerageergebied en vliegroute)	Ja, tenzij groen-voorzieningen behouden blijven	Ja, tenzij groen-voorzieningen behouden blijven	Afhankelijk van onderzoek	Geen fel licht schijnen op bomenrij en klein bosje.

De Algemene Zorgplicht (art. 1.11, Wnb) is altijd van toepassing.

6 Bronnen

- Gemeente Hoeksche Waard. (2020, Dec). *Bomenkaart en -lijst Binnenmaas Heinoord*. Opgehaald van <https://www.gemeentehw.nl/direct-regelen/wonen-en-verkeer/boom-kappen>.
- Google Maps. (2020). *Google Maps*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (2020). *Natura 2000*. Opgehaald van Natura 2000: natura2000.nl
- NDFD. (2020, Juli 31). *Quickscanhulp*. Opgehaald van Quickscanhulp: [Quickscanhulp.nl](https://www.quickscanhulp.nl)
- Novaform. (2020). Opgehaald van <https://www.tienvoet-heinoord.nl/>.
- PDOK. (2020, december). *PDOK*. Opgehaald van PDOK viewer: <https://www.pdok.nl/viewer/>
- Provincie Zuid-Holland. (2020). *Provincie Zuid-Holland*. Opgehaald van Zuid-Holland: <https://www.zuid-holland.nl/>
- *Verspreidingsatlas*. (2020). Opgehaald van Verspreidingsatlas: [verspreidingsatlas.nl](https://www.verspreidingsatlas.nl)
- VLEN, Zoogdiervereniging. (2020, Augustus). *Vleermuis.net*. Opgehaald van [vleermuis.net](https://www.vleermuis.net)
- *Waarneming*. (2020). Opgehaald van Waarneming: [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl)
- *Wet natuurbescherming*. (2020). Opgehaald van Overheid.nl: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>
- Zoogdiervereniging. (2020). *Zoogdiervereniging*. Opgehaald van [zoogdiervereniging.nl](https://www.zoogdiervereniging.nl)

BIJLAGE 1

Lijst beschermde flora en fauna waarnemingen (0 - 25 km afstand van plangebied)

Wnb: Wet natuurbescherming, vrl: vogelrichtlijn, hrl: habitatrichtlijn, Cat: categorie

Naam	Groep	Beschermings regime	Vrijgesteld in Zuid-Holland	Jaarrond beschermde nesten	Afstand van plangebied
Schubvaren	Vaatplanten				0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	Wnb-vrl		Cat 2	0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	Wnb-vrl		Cat 3	0 - 1 km
Havik	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Huismus	Vogels	Wnb-vrl		Cat 2	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	Wnb-vrl		Cat 3	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	Wnb-vrl		Cat 3	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Roek	Vogels	Wnb-vrl		Cat 2	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	Wnb-vrl		Cat 3	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	Wnb-vrl		Cat 1	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	Wnb-vrl		Cat 4	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	Wnb-hrl			0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren		Ja		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		Ja		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Vleermuizen	Wnb-hrl			0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		Ja		0 - 1 km
Woelrat	Zoogdieren		Ja		0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën				1 - 5 km
Bastaardkikker	Amfibieën		Ja		1 - 5 km
Rivierrombout	Libellen	Wnb-hrl			1 - 5 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten				1 - 5 km
Brede wolfsmelk	Vaatplanten				1 - 5 km
Dreps	Vaatplanten				1 - 5 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten				1 - 5 km
Naaldenkervel	Vaatplanten				1 - 5 km
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten				1 - 5 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten				1 - 5 km
Wilde weit	Vaatplanten				1 - 5 km
Laatvlieger	Vleermuizen	Wnb-hrl			1 - 5 km
Meervleermuis	Vleermuizen	Wnb-hrl			1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Vleermuizen	Wnb-hrl			1 - 5 km
Watervleermuis	Vleermuizen	Wnb-hrl			1 - 5 km
Zwarte wouw	Vogels	Wnb-vrl			1 - 5 km

Platte schijfhoren	Weekdieren	Wnb-hrl		1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren		Ja	1 - 5 km
Noordse woelmuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren			1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren		Ja	1 - 5 km
Wezel/hermelijn	Zoogdieren			1 - 5 km
Akkerdoornzaad	Vaatplanten			5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren			5 - 10 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	Wnb-hrl		5 - 10 km
Gewone/grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		5 - 10 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		5 - 10 km
Gewone/kleine/ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		5 - 10 km
Gewone zeehond	Zoogdieren			5 - 10 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten			5 - 10 km
Grijze zeehond	Zoogdieren			5 - 10 km
Grote modderkruiper	Vissen			5 - 10 km
Grote vos	Dagvlinders			5 - 10 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders			5 - 10 km
Iepenpage	Dagvlinders			5 - 10 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten			5 - 10 km
Kruipend moerasscherm	Vaatplanten	Wnb-hrl		5 - 10 km
Kruiptijm	Vaatplanten			5 - 10 km
Muurbloem	Vaatplanten			5 - 10 km
Oehoe	Vogels	Wnb-vrl	Cat 3	5 - 10 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		5 - 10 km
Smalle raai	Vaatplanten			5 - 10 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	Wnb-hrl		5 - 10 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		5 - 10 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		10 - 25 km
Baardvleermuis / brandts vleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		10 - 25 km
Blaasvaren	Vaatplanten			10 - 25 km
Bokkenorchis	Vaatplanten			10 - 25 km
Boommarter	Zoogdieren			10 - 25 km
Bosbeekjuffer	Libellen			10 - 25 km
Das	Zoogdieren			10 - 25 km
Eekhoorn	Zoogdieren			10 - 25 km
Gewone/kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	Wnb-hrl		10 - 25 km
Groene glazenmaker	Libellen	Wnb-hrl		10 - 25 km
Groenknolorchis	Vaatplanten	Wnb-hrl		10 - 25 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten			10 - 25 km
Heikikker	Amfibieën	Wnb-hrl		10 - 25 km
Kamsalamander	Amfibieën	Wnb-hrl		10 - 25 km
Kempense heidelibel	Libellen			10 - 25 km
Kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders			10 - 25 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten			10 - 25 km
Kluwenklokje	Vaatplanten			10 - 25 km
Muurhagedis	Reptielen	Wnb-hrl		10 - 25 km

Myoot (soort onbekend)	Zoogdieren	Wnb-hrl	10 - 25 km
Naakte lathyrus	Vaatplanten		10 - 25 km
Noordzeehouting	Vissen	Wnb-hrl	10 - 25 km
Otter	Zoogdieren	Wnb-hrl	10 - 25 km
Poelkikker	Amfibieën	Wnb-hrl	10 - 25 km
Ringslang	Reptielen		10 - 25 km
Rosse / bos- / tweekleurige vleermuis / laatvlieger	Zoogdieren	Wnb-hrl	10 - 25 km
Rugstreepad	Amfibieën	Wnb-hrl	10 - 25 km
Ruw pazelzaad	Vaatplanten		10 - 25 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	Wnb-hrl	10 - 25 km
Vinpootsalamander	Amfibieën		10 - 25 km
Vroedmeesterpad	Amfibieën	Wnb-hrl	10 - 25 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren		10 - 25 km
Wolfskers	Vaatplanten		10 - 25 km

BIJLAGE 2

Wettelijk kader Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

1.1.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN-areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

1.1.2 Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Het totale aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
  - b. zij is nodig;
  - c. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • ter bescherming van flora of fauna; • voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of • om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
  - d. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
2. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:
    - a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
    - b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
    - c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
  - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitatten;
  - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
  - v. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a. en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragscodes

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:
  - a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
  - c. een bestendig gebruik, of
  - d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.
2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
  - a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:
  - b. ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen; • ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen; • ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

- c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- d. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
- b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
  - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
  - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en;
  - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
- c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, ontworteld of vernield.

Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.